

5. sunnuntai helluntaista

Armahtakaa!

Ihmisen asia ei ole tuomita lähimmäistään, sillä tuomiovalta kuuluu yksin Jumalalle. Meitä kehoitetaan armahtamaan toisiamme ja edistämään oikeuden ja hyvyyden toteutumista. Kuulumme syntisten seurakuntaan, joka elää Jumalan anteeksiantamuksesta.

Evankeliumi

Luuk. 6: 36-42

Jeesus sanoi:

"Olkaa valmiit armahtamaan, niin kuin teidän Isännekin armahtaa.

Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomita. Älkää julistako ketään syylliseksi, niin ei teitäkään julisteta syyllisiksi. Päästäkää vapaaksi, niin teidätkin vapautetaan. Antakaa, niin teille annetaan. Rungas mitta, tiiviiksi paineltu, ravisteltu ja kukkurainen, annetaan teidän syliinne. Niin kuin te mittaatte, niin teille mitataan."

Hän puhui heille vielä vertauksin:

"Miten sokea voisi taluttaa sokeaa? Molemmathan siinä putoavat kuoppaan. Ei oppilas ole opettajaansa etevämpi, mutta kyllin oppia saatuaan jokainen on opettajansa veroinen.

Kuinka näet roskan veljesi silmässä, mutta et huomaa, että omassa silmässäsi on hirsi? Kuinka voit sanoa veljellesi: 'Annapa, veli, kun otan roskan silmästäsi'? Ethän sinä näe edes hirttä omassa silmässäsi. Sinä tekopyhä! Ota ensin hirsi omasta silmästäsi, vasta sitten näet ottaa roskan veljesi silmästä."

SAARNA

*Jyväskylän Kaupunginkirkossa 26.6.2013 Kirkonpalvelijat ry:n kesäpäivien viikkomessussa.
Tuomiorovasti Matti Salomäki, Lapua.*

Tämän viikon evankeliumi on Matteuksen vuorisaarnaa vastaavasta Luukkaan kenttä- tai lakeussaarnasta. Evankeliumissa sanotaan, että ”Jeesus laskeutui vuorelta yhdessä heidän kanssaan ja pysähtyi tasaiselle paikalle, pohjalaiselle tuttuun maisemaan. Siellä oli suuri joukko hänen opetuslapsiaan ja paljon kansaa kaikkialta Juudeasta, Jerusalemissa ja rannikolta Tyroksen ja Sidonin seudulta”. Koolla oli siis paljon väkeä eri puolilta Israelia ja apostolien lisäksi suurempi opetuslasten joukko sekä vielä kansa, joka koostui ilmeisesti tuhansista kuulijoista. Kaukaisimmat olivat tulleet etelästä Jerusalemin seudulta, 200 kilometrin päästä, ja pohjoisesta Foinikian, nykyisen Libanonin, rantakaistalta, 100 kilometrin säteeltä. Koolla oli siis eräänlainen kansankirkko pienoiskoossa. Myös (kirkon) esteettömyysohjelma oli huomioitu, sillä paikalle oli päässyt myös sairast ja liikuntavammaiset.

Vuorisaarnan tavoin Luukkaallakin on lakeussaarnassaan autuaaksijulistukset ja lisäksi saman verran surkuteltavia ihmisiä, vielä hän puhuu vihollisrakkaudesta, laupeudesta ja itsensä koettelusta sekä hedelmistä ja perustuksista. Loppupuolelle lakeussaarnaa hän ottaa esiin vieläkin ajankohtaisen aiheen, toisten tuomitsemisen ja armahtamisen. Jeesuksen saarnan loppuosa on tähän liittyviä käskyjä ja vertauksia.

Juutalaisessa Vt:n (3 Moos. 22:28) selityksessä sanotaan: "Niinkuin teidän Isänne on armollinen taivaassa, niin tulee teidän olla armollisia maan päällä." Tätä opetusta Jeesus jatkaa. Meidän kaikkien pitää tulla kerran kaikkivaltiaan Jumalan tuomioistuimen eteen, sen tähden on muistettava, ettei meille ole annettu täällä maan päällä tuomiovaltaa. Sen sijaan Pietari muistuttaa, mitä todellinen rakkaus on: se peittää paljotkin synnit. (Ennen kaikkea pysykää kestävinä keskinäisessä rakkaudessaanne, sillä "rakkaus peittää paljotkin synnit" 1 Piet 4:8). Se on siis ankara omia syntejä ja heikkouksia kohtaan mutta kärsivällinen ja laupias lähimmäisen lankeemuksia kohtaan. Se taistelee omia kiusauksia vastaan, mutta on jopa omista eduista luopuen valmis antamaan lähimmäiselle anteeksi, eikä vain seitsemän kertaa vaan jopa seitsemänkymmentäseitsemän kertaa!

”Älkää tuomitko niin ei teitäkään tuomita”. Tätä slogania on käytetty paljon myös viime vuosina, kun on keskusteltu suvaitsevaisuudesta ja erilaisuuden hyväksymisestä tai silloin kun perinteiset kristilliset moraalikäsitteet ovat törmänneet uuteen länsimäiseen liberaaliin ajatteluun. Tarkoittaako tuo sana siis sitä, että kaikenlaisista entisistä ihanteista ja moraalista periaatteista on annettava periksi, ettei toisia tuomittaisi? Eihän toki oikea lain julistaminen tai opillinen rajankäynti kuitenkaan ole toisten tuomitsemista, kuten usein luullaan ja väitetään. Jos farisealaista tuomiomieltä paetaan Jumalan pyhyydestä ja vanhurskaudesta tinkimiseen, ajaudutaan taas harhaan. Tuloksena on uutta farisealaisuutta ja moralismia, jonka takana on halu rimaa laskemalla selvittää omin ponnistuksin Jumalan edessä. Mutta eihän Jeesukseen kohdannut syntisiä todeten, että ei se mitään, kaikkihan niin tekevät, vaan hän vahvisti lain, mutta samalla julisti syntisille anteeksiantamusta ja vapautusta. Lain tehtävänä onkin johtaa toivottomuuteen, ettei olisi muuta tietä kuin armo. Eikös tätä ole olla rohkeasti hengellinen, reilusti välittävä. Emme tingi laista, mutta

emme myöskään armosta. Rakkaus peittää paljotkin synnit. Niin myös Jumalan rakkaus meitä kohtaan Kristuksessa. Lain rimaa ei lasketa niin alas, että heikoinkin pääsee pomppaamaan siitä yli, vaan niin ylös, ettei kukaan selviä siitä. Jää vain mahdollisuus turvata Jeesukseen, joka sanoo: Minä täytin lain puolestasi!

Rakkaus ja armahtaminen on myös sitä, mitä Jaakobin kirjeessä tuodaan esiin: ”19. Veljeni, jos joku teistä eksyy totuudesta ja toinen ohjaa hänet takaisin, 20. niin tietäkää tämä: joka palauttaa syntisen harhalieltä, pelastaa hänet kuolemasta ja peittää paljotkin synnit”. Näinhän seurakunnan tulisikin toimia, mutta yliherkkinä tuomitsemiselle vaikenemme helposti silloinkin, kun tulisi puhua ja jätämme harhailijan edelleen eksyksiin. Näinkö haluamme itsellemmekin tehtävän?

Tämän viikon aihe ”Armahtakaa” on myös hyvin konkreettinen ja käytännöllinen ohje meille omille työpaikoille ja kaikkiin ihmissuhteisiin. Miten paljon kannamme mukana katkeruutta ja kovuutta sen takia, että armahtava mielenlaatu ja elämänasenne on jäänyt unohduksiin. Taustalla voi olla myös yksinkertaisesti työyhteisössä vallitseva kulttuuri ja käytäntö, että ei ole aikaa ja mahdollisuutta puhua asioita selviksi, vaan jäädään yksin miettimään toisen sanomisia ja pohditaan niitä ehkä toisten kanssa mutta ei selvitetä asia asianosaisen kanssa. Näin asia alkaa tahattomasti kiertää ja kehittyä lumipallon tavoin aivan väärään suuntaan, kun pitäisi sen sijaan ottaa asia esille ja puhua se selväksi asianosaisen kanssa mahdollisimman pian. Raamatun kehoitus on tässäkin paikallaan: ”Älkää antako auringon laske vihanne ylle”. Tämä on hyvä ohje myös työpaikoillemme.

Raamattu antaa paljon kehoituksia ja ohjeita armahtavaan käytökseen. Paavali kirjoitti Efesolaisille: 32. Olkaa toisianne kohtaan ystävällisiä ja lempeitä ja antakaa toisillenne anteeksi, niin kuin Jumalakin on antanut teille anteeksi Kristuksen tähden.

1. Pitäkää siis Jumalaa esikuvananne, olettehan hänen rakkaita lapsiaan.
2. Rakkaus ohjatkoon elämäännne, onhan Kristuskin rakastanut meitä ja antanut meidän tähtemme itsensä lahjaksi, hyvältä tuoksuvaksi uhriksi Jumalalle. (Ef 5)

Evankeliumin alun kehotukset voisi hyvin tiivistää kultaiseen sääntöön. Ja näinhän se arjen elämässä toimiikin. Niin kuin kohtelemme lähimmäisiämme niin meitäkin kohdellaan. ”Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomita. Älkää julistako ketään syylliseksi, niin ei teitäkään julisteta syylliseksi. Päästäkää vapaaksi, niin teidätkin vapautetaan. Antakaa, niin teille annetaan. Rungas mitta, tiiviiksi paineltu, ravisteltu ja kukkurainen, annetaan teidän syyliinne. Niin kuin te mittaatte, niin teille mitataan.” Jos Jumala on armahtanut meitä, meidänkin tulee armahtaa lähimmäistämme.

Luther käsittelee osuvasti tätä aihepiiriä sanoen näin: Omahyväisyydessämme haluamme olla aina ainoita, jotka ovat hyviä. Emme näe lähimmäisessämme mitään hyvää, vaan katsomme muualle, ja jos huomaamme heissä jonkin pienen paheen, jäämme tuijottamaan sitä ja teemme siitä niin suuren, että se estää meitä näkemästä mitään hyvää, vaikka meillä olisi haukan silmät ja enkelin katse. Tämä on sama kuin jos näkisin jonkun kultaisessa puvussa, jonka läpi kulkee yksi sauma tai valkoinen lanka. Minä kiinnittäisin katseeni tuohon lankaan, niin kuin kaikki muut olisi sen vuoksi aivan mitätöntä ja minä puolestani voisin ylpeillä karkeassa puvussani, jossa on vain yksi kultainen ommel. ...ja hän jatkaa, miten näin rakkaus tukahdutetaan ja jäljelle jää keskinäinen repiminen ja

raastaminen, joka johtaa siihen, että kiistakumppanit tuhoavat toisensa ja luopuvat uskosta.

Miten valitettavan totta tämä onkin. Mutta meidän ei tarvitse lähteä tälle tielle. Täällä kirkossa olemme oppimassa toisenlaista asennetta.

Tätä uutta asennetta ja mieltä saamme vain kun kohtaamme Jumalan rakkauden. Näemme oman suuren mittaamattoman velkamme Jumalan edessä ja sen, kuinka Kristus ottaa sen kantaakseen meidän edestämme ja näin osoittaa meille Isän armahtavaa mieltä. Ehtoollispöytä odottaa kohta meitä, siinä syntinen ja armollinen saavat kohdata toisensa. Silloin pöydästä lähtee armahdettuja armahtamaan toisia sisaria ja veljiä. Lain vaatimukset eivät muutu, mutta evankeliumi kertoo, että Kristus täytti lain meidän puolestamme. Jeesus tuomitsee synnin, mutta armahtaa syntisen. Hän tuli jopa itse synniksi, joka tuomittiin ristille.

Tämän viikon aihe kehottaa elämään rohkeasti hengellisenä ja reilusti välittävänä omalla paikallamme. Olemme viides evankeliumi, meissäkin sana ja armo tulee lihaksi lähimmäistemme iloksi ja avuksi.

”Armahtakaa”, kehoitetaan tämän viikon otsikossa, oikein huutomerkin kanssa.

Johdantosanoissa sanotaan: Ihmisen asia ei ole tuomita lähimmäistään, sillä tuomiovalta kuuluu yksin Jumalalle. Meitä kehoitetaan armahtamaan toisiamme ja edistämään oikeuden ja hyvyyden toteutumista. Kuulumme syntisten seurakuntaan, joka elää Jumalan anteeksiantamuksesta.

Sanotaan, että kauneinta ihmisessä on hänen laupeutensa.

USKONTUNNUSTUS